

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2019. június 26.*

„Tagállami kötelezettségszegés – EUMSZ 258. cikk – EUMSZ 49. cikk – 2006/123/EK irányelv – A 15. cikk (2) és (3) bekezdése – 2005/36/EK irányelv – A 13., 14., 50. cikk és a VII. melléklet – Letelepedés szabadsága – Szakmai képzések elismerése – A közvetítői képzést nyújtó szolgáltatókra vonatkozó nemzeti szabályok”

A C-729/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt 2017. december 22-én

az **Európai Bizottság** (képviselik: H. Tserepa-Lacombe és H. Støvlbæk, meghatalmazotti minőségben)

felperesnek

a **Görög Köztársaság** (képviselik: M. Tassopoulou, D. Tsagkaraki és C. Machairas, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: M. Vilaras tanácselnök, K. Jürimäe, D. Šváby, S. Rodin (előadó) és N. Piçarra bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: R. Schiano tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. december 6-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2019. február 28-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Keresetében az Európai Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy a Görög Köztársaság, mivel a közvetítők képzését végző szervezetek jogi formáját az olyan nonprofit szervezetekre korlátozta, amelyeket legalább egy görögországi ügyvédi kamarának és egy görögországi szakmai kamarának kell alkotnia, nem teljesítette az EUMSZ 49. cikkből és a belső piaci szolgáltatásokról

* Az eljárás nyelve: görög.

szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 376., 36. o.) 15. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontjából és (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit. Ezenkívül ezen intézmény azt kéri, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy Görögország, mivel az egyetemi oklevelek elismerésének eljárását a nemzeti képzéshez képest esetlegesen fennálló lényeges különbségek előzetes értékelése nélkül az elvárt bizonyítványok tartalmára vonatkozó további követelményekhez kötötte, és hatályban tartott olyan hátrányosan megkülönböztető rendelkezéseket, amelyek arra kötelezik a külföldön szerzett minősítések vagy elismert külföldi illetőségű, képzést nyújtó szervezeteknél Görögországban tartott tanfolyamokat követően szerzett oklevelek birtokosait, akik közvetítői akkreditálásukat kérik, hogy rendelkezzenek legalább három közvetítői eljárásban való részvétel során szerzett tapasztalattal, nem teljesítette az EUMSZ 49. cikk, valamint a 2013. november 20-i 2013/55/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvél (HL 2013. L 354., 132. o.) módosított, a szakmai képesítések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2005. L 255., 22. o.; a továbbiakban: 2005/36 irányelv) 13. és 14. cikkéből, 50. cikkének (1) bekezdéséből, valamint VII. mellékletéből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2006/123 irányelv

- 2 A 2006/123 irányelv (6) preambulumbekzdésének szövege a következő:

„[A szolgáltatók letelepedési szabadságát, valamint a szolgáltatások tagállamok közötti szabad mozgását gátló akadályokat] nem lehet kizárólag a Szerződés [49.] és [56.] cikkének közvetlen alkalmazására támaszkodva megszüntetni, mivel egyrészt az akadályoknak a Szerződés megsértése miatt az érintett tagállamokkal szemben indított eljárások keretében, eseti alapon történő vizsgálata – különösen a bővítést követően – rendkívül bonyolult lenne a nemzeti és közösségi intézmények számára, másrészt pedig számos akadály megszüntetése a nemzeti jogrendszerek előzetes összehangolását igényli, beleértve az igazgatási együttműködés kialakítását is. Amint azt az Európai Parlament és a Tanács is felismerte, a szolgáltatások valódi belső piacának elérését közösségi jogalkotási eszköz teszi lehetővé.”

- 3 Ezen irányelv (73) preambulumbekzdése a következőket mondja ki:

„A megvizsgálandó követelmények közé tartoznak azok a nemzeti szabályok, amelyek egyes szolgáltatások nyújtására való jogosultságot meghatározott szolgáltatók számára tartanak fenn, a szakmai képesítéstől eltérő alapon. E követelmények közé tartozik a szolgáltató kötelezettsége egy meghatározott jogi formában, különösen jogi személy formájában, egyszemélyes társaságként, nonprofit szervezetként vagy kizárólag természetes személyek tulajdonában álló társaságként való működésre, valamint a társaság tulajdonlására vonatkozó követelmények, különösen minimumtőke birtoklására vonatkozó kötelezettség bizonyos szolgáltatási tevékenységekkel kapcsolatban, vagy a tőke tulajdonlásához vagy bizonyos társaságok irányításához előírt szakképesítés meglétére vonatkozó kötelezettség. A legalacsonyabb és/vagy legmagasabb díjtételeknek a letelepedés szabadságával való összeegyeztethetőségének értékelése csak az illetékes hatóságok által egyes meghatározott szolgáltatások tekintetében előírt díjtételekre vonatkozik, de nem vonatkozik az általános ármegehatározás – például lakóház bérbeadásának esetén alkalmazott – szabályaira.”

4 Az említett irányelv 15. cikk (1)–(3) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) A tagállamok megvizsgálják, hogy jogrendszerük a (2) bekezdésben felsorolt követelmények bármelyikét előírja-e, és biztosítják, hogy bármely ilyen követelmény összeegyeztethető legyen a (3) bekezdésben meghatározott feltételekkel. A tagállamok az említett feltételekkel való összeegyeztethetőség érdekében kiigazítják törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseiket.

(2) A tagállamok megvizsgálják, hogy jogrendszerük a szolgáltatási tevékenység nyújtására való jogosultságot vagy a szolgáltatási tevékenység gyakorlását az alábbi megkülönböztetésmentes [helyesen: hátrányos megkülönböztetéstől mentes] követelmények bármelyikének való megfeleléshez köti-e:

[...]

b) a szolgáltató kötelezettsége meghatározott jogi formában való működésre;

c) a társaság tulajdonlására vonatkozó követelmények;

[...]

(3) A tagállamok ellenőrzik, hogy a (2) bekezdésben említett követelmények megfelelnek-e az alábbi feltételeknek:

a) hátrányos megkülönböztetés tilalma: a követelmények sem közvetlenül, sem közvetve nem lehetnek megkülönböztetőek az állampolgárság, vagy vállalatok esetén a bejegyzett székhely elhelyezkedése alapján;

b) szükségesség: a követelményeket a közérdeken alapuló kényszerítő indoknak kell alátámasztania;

c) arányosság: a követelményeknek alkalmasnak kell lenniük a célok teljesítésének biztosítására, nem haladhatják meg az adott cél teljesítéséhez szükséges mértéket, és nem válthatók ki más, ugyanazt az eredményt biztosító, kevésbé korlátozó intézkedéssel.”

A 2005/36 irányelv

5 A 2005/36 irányelv 1. cikke értelmében az irányelv megállapítja azokat a szabályokat, amelyek szerint az a tagállam – a „fogadó tagállam” –, amely a területén egy szabályozott szakma gyakorlásának megkezdését, illetve gyakorlását ahhoz köti, hogy az érintett személy egy adott szakmai képesítéssel rendelkezzen, e szakma gyakorlásának megkezdése és gyakorlása érdekében el kell ismernie azokat a szakmai képesítéseket, amelyeket egy vagy több más tagállamban szereztek, és amelyek feljogosítják az adott képesítéssel rendelkező személyt a fogadó tagállam területén ugyanazon szakma gyakorlására.

6 Ezen irányelv 2. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy ezt az irányelvet a tagállamok minden olyan állampolgárára alkalmazni kell, aki önálló vállalkozóként vagy munkavállalóként, beleértve a szabadfoglalkozásúakat, egy attól eltérő tagállamban kíván egy szabályozott szakmát gyakorolni, mint amelyben szakmai képesítését szerezte.

7 A 2005/36 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a)–c) és e) pontja a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározások érvényesek:

a) »szabályozott szakma«: olyan szakmai tevékenység vagy szakmai tevékenységek csoportja, amely gyakorlásának a megkezdése, gyakorlása vagy gyakorlásának valamelyik módja, közvetlenül vagy közvetve, meghatározott szakmai képesítéssel való rendelkezéshez kötött törvényi, rendeleti vagy

közigazgatási rendelkezések alapján; a gyakorlás módjának minősül különösen a törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések által adott szakmai képesítéssel rendelkező személyek számára fenntartott szakmai cím használata. Amennyiben e meghatározás első mondata nem alkalmazható, a (2) bekezdésben említett szakmát szabályozott szakmának kell tekinteni;

- b) »szakmai képesítés«: előírt képesítés megszerzését tanúsító okirattal, a 11. cikk a) pontjának i. alpontjában említett képzettségi tanúsítvánnyal és/vagy szakmai tapasztalattal tanúsított képesítés;
- c) »előírt képesítés megszerzését tanúsító okirat«: olyan oklevél, bizonyítvány vagy egyéb okirat, amelyet egy tagállamban, e tagállam törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezései alapján kijelölt hatóság bocsátott ki, és amely igazolja a túlnyomóan Közösségen belüli szakképzés sikeres elvégzését. Amennyiben e meghatározás első mondata nem alkalmazható, az előírt képesítés megszerzését tanúsító, a (3) bekezdésben említett okiratot előírt képesítés megszerzését tanúsító okiratnak kell tekinteni;

[...]

- e) »szabályozott képzés«: minden olyan képzés, amely kifejezetten egy adott szakma gyakorlásának elsajátítására irányul, és amely egy vagy több kurzusból áll, amelyet szükség szerint szakmai képzés, próbaidős gyakorlat vagy szakmai gyakorlat egészít ki.

A szakmai képzés, a próbaidős gyakorlat vagy a szakmai gyakorlat felépítését és szintjét az érintett tagállam törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezései határozzák meg, illetve ezeket az e célra kijelölt hatóság felügyeli, illetve hagyja jóvá;

[...]”

- 8 Ezen irányelv 13. cikkének (1) és (2) bekezdése kimondja:

„(1) Ha a fogadó tagállam egy szabályozott szakma gyakorlásának megkezdését vagy gyakorlását meghatározott szakmai képesítés meglétéhez köti, a szóban forgó tagállam illetékes hatósága az adott szakma gyakorlásának megkezdését és gyakorlását a tagállam saját állampolgáira alkalmazottakkal azonos feltételekkel engedélyezi a kérelmezőknek, ha azok rendelkeznek olyan, a 11. cikk szerinti képzettségi tanúsítvánnyal vagy előírt képesítés megszerzését tanúsító okirattal, amelyet egy másik tagállam követel meg ahhoz, hogy területén az adott szakma gyakorlását megkezdhessék, illetőleg azt gyakorolhassák.

A képzettségi tanúsítványokat és az előírt képesítés megszerzését tanúsító okiratokat minden tagállamban egy, az adott tagállam törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezései alapján kijelölt illetékes hatóság bocsátja ki.

(2) A szakma (1) bekezdésben leírtak szerinti gyakorlásának megkezdését és gyakorlását az olyan kérelmező számára is engedélyezni kell, aki ezt a szakmát az elmúlt tíz éven belül egy éven át teljes munkaidőben vagy annak megfelelő időtartamú részidőben gyakorolta egy, az adott szakmát nem szabályozó másik tagállamban, és aki egy vagy több képzettségi tanúsítvánnyal vagy előírt képesítés megszerzését tanúsító okirattal rendelkezik, amelyet egy, az adott szakmát nem szabályozó másik tagállam bocsátott ki.

A képzettségi tanúsítványnak, illetve az előírt képesítés megszerzését tanúsító okiratnak meg kell felelnie a következő feltételeknek:

- a) a tanúsítványt, illetve az okiratot valamelyik tagállamnak az adott tagállam törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseivel összhangban kijelölt illetékes hatósága bocsátotta ki;

b) a tanúsítvány, illetve az okirat tanúsítja, hogy birtokosát felkészítették a szóban forgó szakma gyakorlására.

Az első albekezdésben említett egyéves szakmai tapasztalatot azonban nem lehet megkövetelni, ha az előírt képesítés megszerzését tanúsító okirat, amellyel a kérelmező rendelkezik, szabályozott oktatás és képzés elvégzését igazolja.

[...]”

9 Az említett irányelv 14. cikkének (1), (4) és (5) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A 13. cikk nem zárja ki azt, hogy a fogadó tagállam a kérelmezőtől maximum hároméves alkalmazkodási időszak letöltését vagy alkalmassági vizsga letételét követelje meg, ha:

a) a kérelmező által elvégzett képzés a fogadó tagállam által megkövetelt, az előírt képesítés megszerzését tanúsító okirat tárgyát képező tantárgyaktól lényegesen eltérő tantárgyakat foglal magában;

b) a fogadó tagállamban a szabályozott szakma egy vagy több olyan szabályozott szakmai tevékenységet foglal magában, amely a kérelmező saját tagállamában ennek megfelelő szakmában nem létezik, és amelyhez a fogadó tagállamban előírt képzés a kérelmező képzettségi tanúsítványának vagy előírt képesítés megszerzését tanúsító okiratának tárgyát képező tantárgyaktól lényegesen eltérő tantárgyakat foglal magában;

[...]

(4) Az (1) és (5) bekezdés alkalmazásában a »lényegesen eltérő tantárgyak« olyan tantárgyakat jelentenek, amelyek tekintetében az ezekkel kapcsolatos ismeretek, szerzett képességek és készségek a szakma gyakorlásához feltétlenül szükségesek, és amelyek tekintetében a migráns által végzett képzés a tartalom vonatkozásában jelentős eltéréseket mutat a fogadó tagállamban megkövetelt képzéstől.

(5) Az (1) bekezdés alkalmazásánál kellő tekintettel kell lenni az arányosság elvére. Különösen, ha a fogadó tagállam alkalmazkodási időszak letöltését vagy alkalmassági vizsga letételét kívánja megkövetelni a kérelmezőtől, előbb meg kell győződnie arról, hogy a kérelmező által bármely tagállambeli vagy harmadik országbeli szakmai tapasztalata során vagy az egész életén át tartó tanulás útján megszerzett, egy illetékes szerv által hivatalosan igazolt ismeretek, képességek és készségek olyan jellegűek-e, hogy tartalmilag teljesen vagy részben lefedik a (4) bekezdésben említett, lényegesen eltérő tantárgyakat.

[...]”

10 A 2005/36 irányelv 50. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„(1) Amennyiben a fogadó tagállam illetékes hatóságai e cím alapján a kérdéses szabályozott szakma gyakorlására vonatkozó engedély iránti kérelmet bírálják el, megkövetelhetik a VII. mellékletben felsorolt dokumentumok és igazolások bemutatását.

[...]”

11 Ezen irányelv 56. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy legkésőbb 2007. október 20-án minden tagállam kijelöli azokat a hatóságokat és szerveket, amelyek hatáskörrel rendelkeznek az előírt képesítés megszerzését tanúsító okiratok és egyéb dokumentumok, illetve adatok kibocsátására, illetve átvételére,

valamint azokat, amelyek hatáskörrel rendelkeznek a kérelmek fogadására és az ezen irányelvben említett határozatok meghozatalára, és erről a többi tagállamot és a Bizottságot haladéktalanul tájékoztatja.

12 Ezen irányelv VII. melléklete 1. pontjának a)–c) alpontja a következőképpen rendelkezik:

„(1) Dokumentáció

- a) Az érintett személy állampolgárságának igazolása.
- b) Szakmai alkalmassági bizonyítványok vagy az oklevelek másolatai, melyek az adott szakma gyakorlásának megkezdésére jogosítanak, és egy, az érintett személy szakmai tapasztalatáról szóló igazolás, ahol ez alkalmazható.

A fogadó tagállam illetékes hatóságai felszólíthatják a kérelmezőt, hogy a szükséges mértékben szolgáltatson adatokat tanulmányairól, hogy meg lehessen állapítani az esetleg fennálló lényeges különbségeket a kívánt nemzeti képzéshez viszonyítva, a 14. cikk rendelkezései szerint. Amennyiben a kérelmező nem tudja ezeket az információkat szolgáltatni, a fogadó tagállam illetékes hatóságai megkeresik az információs szolgálatot, az illetékes hatóságokat vagy bármely más illetékes testületet a kérelmező saját tagállamában vagy abban a tagállamban, ahonnan a külföldi kérelmező érkezik.

- c) A 16. cikkben említett esetekben a saját tagállam, vagy azon tagállam illetékes hatóságai vagy testületei által kiállított igazolás a tevékenység természetéről és időtartamáról, ahonnan a külföldi állampolgár jön.”

A 2008/52 irányelv

13 A polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól szóló, 2008. május 21-i 2008/52/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 136., 3. o.) (16) preambulumbekzdése értelmében:

„A titoktartás tekintetében szükséges kölcsönös bizalom biztosítása, az elévülési időszakokra gyakorolt hatás, valamint a közvetítés eredményeképpen létrejött megállapodások elismerése és végrehajtása érdekében a tagállamoknak bármely általuk megfelelőnek ítélt eszközzel ösztönözniük kell a közvetítők képzését és a közvetítési szolgáltatások nyújtása vonatkozásában hatékony minőség-ellenőrzési mechanizmusok bevezetését.”

14 Ezen irányelv 1. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv célja a jogviták alternatív rendezéséhez való hozzáférés elősegítése és a jogviták egyezséggel történő rendezésének megkönnyítése, azáltal, hogy ösztönzi a közvetítés igénybevételét és biztosítja a közvetítés és a bírósági eljárás közötti kiegyensúlyozott kapcsolatot.

[...]”

15 Az említett irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja a következőket írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalom meghatározások érvényesek:

[...]

b) »Közvetítő«: bármely harmadik személy, akit felkértek hatékony, pártatlan és hozzáértő módon folytatott közvetítésre, függetlenül e harmadik személy megnevezésétől vagy szakmájától az érintett tagállamban, valamint a harmadik személynek a közvetítés lebonyolítására való kinevezése vagy felkérése módjától.”

16 Ugyanezen irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok minden általuk megfelelőnek tartott eszköz segítségével ösztönzik az önkéntes magatartási kódexeknek a közvetítők és a közvetítési szolgáltatást nyújtó szervezetek általi kidolgozását és az ezekhez történő csatlakozást, valamint a közvetítési szolgáltatások nyújtására vonatkozó egyéb hatékony minőség-ellenőrzési mechanizmusokat.

(2) A tagállamok ösztönzik a közvetítők alap- és továbbképzését annak biztosítása érdekében, hogy a közvetítésre a felek szempontjából hatékony, pártatlan és hozzáértő módon kerüljön sor.”

A görög jog

A 3898/2010

17 A 2008/52 irányelvet átültető 3898/2010. sz. törvény (FEK A' 211/16.2.2010) 5. cikke (1) és (2) bekezdésének szövege az alábbi:

„(1) A közvetítői képzést végző szervezetek olyan nonprofit szervezetek, amelyeket legalább egy hazai ügyvédi kamara és a 7. cikk szerinti hatóság által kiadott engedély alapján működő szakmai kamara alkot.

(2) Az igazságügyi, átláthatósági és emberi jogi miniszter, a gazdasági, versenyügyi és kereskedelmi hajózási miniszter és az oktatás-, élethosszigtartótanulás- és vallásügyi miniszter javaslatára kiadott elnöki rendelet pontosan meghatározza a közvetítőképzéssel foglalkozó szervezetek engedélyezésének és működésének feltételeit, az alapoktatási, képzési és továbbképzési programok tartalmát, időtartamát és az órák megtartásának helyét, a képzők képzettségét, valamint azon szankciókat, amelyekkel a képzést végző szervezetek sújtandók, amennyiben nem tesznek eleget kötelezettségeiknek. Szankcióként pénzbüntetés vagy a működési engedélyük ideiglenes vagy végleges visszavonása szabható ki. A szankciók kiválasztásának és kiszámításának szempontjait a hivatkozott elnöki rendelet állapítja meg.

[...]

18 A fent említett törvény 6. cikkének (1) és (3) bekezdése előírja:

„(1) Az igazságügyi, átláthatósági és emberi jogi minisztérium felügyelete alatt létrejön a »közvetítői minősítő bizottság«. A közvetítői minősítő bizottság hatásköre többek között annak vizsgálata, hogy a közvetítői képzést végző szervezetek betartják-e a kötelezettségeiket és a minősített közvetítők betartják-e az etikai szabályokat. A bizottság további feladata, hogy az 5. és 7. cikk szerinti szankció kiszabása érdekében jelentést tegyen az igazságügyi, átláthatósági és emberi jogi minisztérium felé. A bizottság az elnökből és négy (4) tagból, valamint ugyanilyen számú póttagból áll. Megbízatásuk ideje három év.

[...]

(3) A közvetítőjelöltek akkreditálása keretében e jelölteknek vizsgákat kell tenniük az (1) bekezdésben meghatározott minősítő bizottságnak az e tanács elnöke által kijelölt két tagjából, valamint a bizottság elnökeként részt vevő, az 1756/1988. sz. törvény 41. cikke (2) bekezdésének rendelkezési alapján kijelölt igazságügyi tisztségviselőből álló vizsgabizottság előtt. A vizsgabizottság ellenőrzi, hogy a jelölt megfelelő ismeretekkel, készségekkel és az 5. cikkben szereplő képzést végző szervezeteknél szerzett képzettséggel rendelkezik-e ahhoz, hogy közvetítői szolgáltatásokat nyújthasson. A vizsgabizottság határozatát megfelelő indoklással látja el és írásba foglalja. Az (1) bekezdés szerinti bizottság és a vizsgabizottság titkárságát illetően az ügyvédi kamarák közgyűlésének rendelkezésre kell bocsátania a jelen cikk (5) bekezdésében meghatározott személyi állományt. A pénzügyminiszter és az igazságügyi, átláthatósági és emberi jogi miniszter közös határozatban rendelkeznek:

- a) a vizsgabizottság tagjait illető díjazás részletes szabályairól és összegéről, amely díjazást az igazságszolgáltatási épületek fenntartási alapja terhére fizetik ki,
- b) a vizsgadíjról, amelyet a pályázók előre fizetnek meg a bizottságnak.

[...]

19 Ugyanezen törvény 7. cikkének (2) bekezdése kimondja:

„Az igazságügyi, átláthatósági és emberi jogi miniszter rendelet útján határozza meg:

- a) a közvetítők minősítésének egyedi feltételeit és a közvetítő által az Európai Unió más tagállamában szerzett minősítés elismerésének eljárását. Ez az elismerés, valamint a minősítés ideiglenes vagy végleges visszavonása a 6. cikk (1) bekezdés szerinti bizottság előzetes hozzájárulásától függ,
- b) etikai szabályokat dolgoz ki a minősített közvetítők részére,
- c) előírja az említett etikai szabályok megsértése esetén alkalmazandó szankciók alkalmazásának egyedi feltételeit. A 6. cikk (1) bekezdés szerinti bizottság egyetértésével kiszabott ezen szankciók értelmében a minősítés ideiglenes vagy végleges visszavonását kell elrendelni; és
- d) szabályoz minden ezzel összefüggő kérdést.”

20 A 3898/2010. sz. törvény 14. cikkét a pénzügyminisztérium, a területfejlesztési és versenyképességi, valamint az infrastruktúráért, közlekedésért és hálózatokért felelős minisztérium, az oktatási és vallásügyi minisztérium, a kulturális és sportminisztérium, a környezetvédelmi, energia- és éghajlatügyi minisztérium, a munkaügyi, szociális biztonsági és jóléti minisztérium, az igazságügyi, átláthatósági és emberi jogi minisztérium, valamint a közigazgatási reformért és az e-kormányzásért felelős minisztérium hatáskörébe tartozó sürgős kérdések rendezéséről és egyéb rendelkezésekről szóló, 2012. december 4-i jogalkotási aktus (FEK A' 237/5.12.2012) módosította, amely azt egy (2) bekezdéssel egészítette ki, amelynek értelmében „[a] Görögországban tartott tanfolyamot követően külföldi képzést végző szervezet által kiadott közvetítői minősítés abban az esetben ismerhető el, amennyiben e tanúsítvány megszerzésére legkésőbb az engedély megadásának napjáig és a 3898/2010. sz. törvény 5. cikkében meghatározott képzést végző szervezet vagy szervezetek működése megkezdésének időpontjáig, de legkésőbb 2012. december 31-ig sor kerül.”

A 4512/2018. sz. törvény

- 21 A gazdasági kiigazítási program strukturális reformjainak végrehajtási szabályairól és egyéb rendelkezésekről szóló, 2018. január 17-i 4512/2018. sz. törvény (FEK A' 5/17.1.2018) 205. cikkének szövege az alábbi:

„A jelen törvény hatálybalépésének napján hatályát veszíti a közvetítéssel kapcsolatos kérdéseket eltérően szabályozó, minden ellentétes rendelkezés. A 3898/2010. sz. törvény 1. cikkének rendelkezései hatályban maradnak.”

A 123/2011. sz. elnöki rendelet

- 22 A polgári és kereskedelmi ügyekben közvetítő személyek képzését végző szervezetek engedélyezésére és működésére vonatkozó feltételek meghatározásáról szóló, 123/2011. sz. elnöki rendelet (FEK A' 255/9.12.2011) a következőképpen rendelkezik:

„A közvetítői képzést végző szervezet (a továbbiakban: szervezet) olyan nonprofit szervezet, amelyet legalább egy hazai ügyvédi kamara és szakmai kamara alkot, és az igazságügyi, átláthatósági és emberi jogi minisztérium igazságszolgáltatási főigazgatósága alá tartozó ügyvédi és bírósági végrehajtói szakmai szolgálat által kiadott engedély alapján működik (a 3898/2010. sz. törvény 5. cikkének (1) bekezdése).”

A 109088. sz. miniszteri rendelet

- 23 A 2012. december 20-i 107309. sz. miniszteri rendelettel módosított 2011. december 12-i 109088. sz. miniszteri rendelet (a továbbiakban: 109088. sz. módosított miniszteri rendelet) egyetlen cikke A. szakaszának 1., 2. és 5. bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A. A külföldi illetőségű, képzést végző szervezet által kiadott közvetítői minősítő tanúsítvány elismerésére irányuló eljárást a következők szerint határozom meg:

A külföldi illetőségű, képzést végző szervezet által kiadott minősített közvetítői tanúsítványokat a közvetítői minősítő bizottság az alábbi eljárásban minősíti egyenértékűnek:

(1) Az érdekeltek kérelmet nyújtanak be a minősített közvetítői tanúsítvány elismerése iránt.

[...]

(2) A kérelemre vonatkozó nyomtatvány alátámasztásához a következő dokumentumokat kell mellékelni:

[...]

c) A képzést végző szervezet által kiállított, a közvetítői minősítő bizottságnak címzett, a 3898/2010. sz. törvény 6. cikkének (1) bekezdésében meghatározott, és a következők igazolására szolgáló tanúsítványt:

αα) a képzés teljes időtartama, órákban megadva,

ββ) a képzési programok tartalma,

γγ) a képzés helye,

- δδ) a résztvevők száma;
- εε) az oktatók száma és képzése,
- ζζ) a vizsga és a jelöltek értékelésére irányuló eljárás, valamint az ezen eljárás sértetlenségét biztosító szabályok.

[...]

(5) Amennyiben e tanúsítvány elismert külföldi szervezettől származik, és az érdekelt legalább három közvetítói eljárásban közvetítőként, a közvetítő segítőként vagy a felek egyikének tanácsadójaként való részvétel során szerzett tapasztalatot tud igazolni, a közvetítói minősítő bizottság elfogadja a minősítés egyenértékűségét. A bizottság dönthet úgy, hogy további vizsga teljesítését kéri az érdekelttől, különösen abban az esetben, ha a képzését egy külföldi illetőségű szervezet Görögországban nyújtotta.

A külföldön szerzett, vagy a Görögországban tartott tanfolyamot követően elismert külföldi szervezet által kiadott minősítés egyenértékűségének elismerését illetően a közvetítói minősítő bizottság akkor is elfogadhatja a minősítés egyenértékűségét, ha az érdekelt nem igazolja a legalább három közvetítói eljárásban közvetítőként, a közvetítő segítőként vagy a felek egyikének tanácsadójaként való részvétel során szerzett tapasztalatát, amennyiben az érdekelt iratainak összességéből nyilvánvalóan kitűnik, hogy folyamatos képzésben vesz részt, és rendszeresen végez közvetítói tevékenységet, feltéve hogy minősítését legkésőbb 2012. december 31-ig megszerezte.”

A pert megelőző eljárás

- 24 A Bizottság a 3898/2010. sz. törvénynek és a 109088. sz. módosított miniszteri rendeletnek a 2005/36 irányelvvel és a 2006/123 irányelvvel való összeegyeztethetőségét kétségbe vonó panasznak a szervezeti egységein keresztül kézhezvételét követően 2013. július 11-i levelében a közvetítők görögországi képzésére vonatkozóan tájékoztatást kért a Görög Köztársaságtól.
- 25 A Görög Köztársaság e felhívásra a 2013. szeptember 16-i levélben válaszolt.
- 26 A Bizottság, mivel nem találta kielégítőnek a kapott választ, 2014. július 11-én felszólító levelet küldött a Görög Köztársaságnak, amelyben felhívta arra, hogy közölje a 2005/36 irányelv 13. és 14. cikkének, továbbá a 2006/123 irányelv 15. cikke (2) bekezdése b) és c) pontjainak megsértésére vonatkozó észrevételeit. A Görög Köztársaság az említett levélre 2014. szeptember 12-én válaszolt.
- 27 A Bizottság 2015. május 29-én kiegészítő felszólító levelet küldött, amelyben megerősítette korábbi véleményét, ezenkívül aggodalmát fejezte ki a görög jogszabályoknak a 2005/36 irányelv 50. cikke (1) bekezdésével és a VII. mellékletével való összeegyeztethetőségét illetően, mivel az Unió más tagállamaiban szerzett közvetítói tanúsítványok elismerésére az ezen irányelv által megengedettek meghaladó feltételek vonatkoztak. A Bizottság véleménye szerint a görög jogszabályok az EUMSZ 45. és EUMSZ 49. cikk szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvével is összeegyeztethetetlenek.
- 28 A Görög Köztársaság 2015. november 23-i levelében válaszolt a kiegészítő felszólító levélre.
- 29 Mivel a Görög Köztársaság által válaszul bemutatott érvek megalapozottságáról nem volt meggyőződve, a Bizottság 2016. február 25-én indokolással ellátott véleményt küldött e tagállamnak, amelyet a tagállam február 26-án vett kézhez, és amelyben a Bizottság úgy vélte, hogy a Görög Köztársaság egyfelől, mivel a közvetítói képzést nyújtó szervezetek jogi formáját az olyan nonprofit szervezetekre

korlátozta, amelyeket legalább egy görögországi ügyvédi kamara és egy görögországi szakmai kamara alkot, nem teljesítette az EUMSZ 49. cikkéből és a 2006/123 irányelv 15. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontjából és (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

- 30 Másfelől az indokolással ellátott vélemény szerint a Görög Köztársaság, mivel az egyetemi képzések elismerésének eljárását az alapvető különbségek előzetes értékelése nélkül a bizonyítványok tartalmára vonatkozó további követelményekhez, valamint kompenzációs intézkedésekhez kötötte, és hatályban tartott olyan hátrányosan megkülönböztető rendelkezéseket, amelyek a kérelmezőket arra kötelezik, hogy rendelkezzenek legalább három közvetítői eljárásban való részvétel során szerzett tapasztalattal, nem teljesítette az EUMSZ 45. és EUMSZ 49. cikk, valamint a 2005/36 irányelv 13. és 14. cikkéből, 50. cikke (1) bekezdéséből, valamint VII. mellékletéből eredő kötelezettségeit.
- 31 A Görög Köztársaság 2016. május 10-i válaszában vitatta a terhére rótt kötelezettségszegéseket, amely során egyfelől arra hivatkozott, hogy mivel a közvetítés a közhatalom gyakorlásához kapcsolódó tevékenységnek minősül, az EUMSZ 51. cikk első bekezdésében szereplő kivétel hatálya alá tartozik. Mindazonáltal az igazságszolgáltatás működéséhez kapcsolódó közérdek igazolhatja a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságát korlátozó intézkedéseket. Másfelől a szakmai képzések elismerését illetően e tagállam azzal érvelt, hogy a szóban forgó nemzeti rendelkezések nem fosztják meg a más tagállamban szakmai képzést szerzett közvetítőt az e szakma gyakorlásához való jogtól. Egyébiránt a szóban forgó nemzeti rendelkezésekből az következik, hogy a közvetítők szakértelmét lehetséges volt az aktájuknak a folyamatos képzésük igazolását tartalmazó iratai, nem pedig a három közvetítői eljárásban való részvétel során szerzett tapasztalat alapján elismerni.
- 32 Mivel a Bizottság nem értett egyet a Görög Köztársaság véleményével, megindította a jelen keresetet.

A keresetről

A kereset hatályáról

– A felek érvei

- 33 A Bizottság a keresetlevelében két kifogást hozott fel. Először is előadta, hogy 3898/2010. sz. törvény 5. cikkének (1) bekezdése és a vonatkozó 123/2011. sz. elnöki rendelet 1. cikkének (1) bekezdése az EUMSZ 49. cikk szerinti letelepedési szabadság korlátozását valósítja meg és ezáltal megsérti a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv 15. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontját és (3) bekezdését. Másrészt arra hivatkozik, hogy a 109088. sz. miniszteri rendelet ellentétes a 2005/36/EK irányelv 13., 14., és 50. cikkével, valamint VII. sz. mellékletével.
- 34 A Görög Köztársaság az ellenkérelmében – anélkül, hogy vitatta volna a Bizottság által a 3898/2010. sz. törvény és a módosított 109088. sz. rendelettel szemben felhozott kifogásokat – azt állította, hogy a többek között a közvetítői szakma szabályozásáról szóló 4512/2018. sz. törvénynek a *Görög Köztársaság Hivatalos Lapjában* való 2018. január 17-i közzétételének következtében a 3898/2010. sz. törvény, valamint a 123/2011. sz. elnöki rendelet hatályát veszítette. Ebből következően a Görög Köztársaság szerint a Bizottság által előadott kifogások értelmüket veszítették.
- 35 A Bizottság mind válaszában, mind a tárgyaláson arra hivatkozott, hogy a jelen kereset a 4512/2018. sz. törvény általi jogszabály-módosítások nyomán kialakult helyzetre is vonatkozik, mivel – a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében – a tagállam által az indokolással ellátott vélemény után meghozott új intézkedések összességében fenntartották a pert megelőző eljárás során kifogásolt jogszabályok által létrehozott rendszert.

– A Bíróság álláspontja

- 36 A jelen kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset terjedelmének meghatározása érdekében emlékeztetni kell arra, hogy a kötelezettségszegés fennállását azon helyzet alapján kell megítélni, amelyben a szóban forgó tagállam az indokolással ellátott véleményben rögzített határidő lejártakor volt és a későbbi változásokat a Bíróság nem veheti figyelembe (lásd ebben az értelemben: 2017. április 27-i Bizottság kontra Görögország ítélet, C-202/16, nem tették közzé, EU:C:2017:318, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 37 A kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásban kifogásolt nemzeti szabályozás utólagos módosítása esetén a Bíróság nem változtatja meg keresetének tárgyát, ha az előző szabályozással szembeni kifogásokat az elfogadott módosításokból eredő rendelkezésekre is fenntartja, amennyiben a nemzeti szabályozás két változata azonos tartalommal bír (lásd ebben az értelemben: 2013. március 21-i Bizottság kontra Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-197/12, nem tették közzé, EU:C:2013:202, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 38 Ezzel szemben a jogvita tárgya a kötelezettségszegést megállapító eljárás szabályszerűsége lényeges alaki szabályainak megsértése nélkül nem terjeszthető ki az olyan új rendelkezésből eredő kötelezettségre, amelynek az érintett jogi aktus eredeti változatának szövegében nem található megfelelője (lásd ebben az értelemben: 2017. április 5-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-488/15, EU:C:2017:267, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 39 Mivel – amint azt jeleztük – a Bizottság válaszában a keresetében előadott első kifogást a 4512/2018. sz. törvényre vonatkozóan is fenntartja, meg kell határoznunk, hogy a kifogás ilyen fenntartása a kereset tárgyának megváltozását vonja-e maga után.
- 40 A jelen esetben sem a 4512/2018. sz. törvény releváns rendelkezéseinek olvasatából, sem a Bizottság azzal kapcsolatos érveléséből sem tűnik ki, hogy ez utóbbi törvény rendelkezései a korábban hatályos szabályozás rendelkezéseivel azonos tartalommal bírnak-e.
- 41 Következésképpen, mivel a Bizottság első kifogása a 4512/2018. sz. törvény rendelkezéseire is vonatkozik, az olyan módon változtatja meg a jogvita tárgyát, hogy a Bizottság keresetlevélben felhozott kifogásokat az első kifogásnak a válaszban történő kiterjesztését figyelmen kívül hagyva kell megvizsgálni.
- 42 E körülmények között mint elfogadhatatlanokat el kell utasítani az EUMSZ 49. cikk és a 2006/123 irányelv 15. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontja és (3) bekezdése, valamint a 2005/36 irányelv 13. és 14. cikke, 50. cikke (1) bekezdésének, továbbá VII. melléklete rendelkezéseinek megsértésével kapcsolatos kifogásokat, amennyiben e kifogások a 4512/2018. sz. törvény rendelkezéseire vonatkoznak.

Az ügy érdeméről

Az EUMSZ 49. cikk és a 2006/123/EK irányelv 15. cikke (2) bekezdése b) és c) pontjának és (3) bekezdésének megsértése

– A felek érvei

- 43 A Bizottság szerint egyrészt a 3898/2010. sz. törvény 5. cikkének (1) bekezdéséből, másrészt a 123/2011. sz. elnöki rendelet 1. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy az ezen az alapon a Görögországban közvetítői akkreditációt biztosító vizsgán való megjelenésre jogosult közvetítők képzése céljából képzési szolgáltatást nyújtó társaságok jogi formájukat tekintve kizárólag olyan

nonprofit szervezetek lehetnek, amelyeket legalább egy görögországi ügyvédi kamara és egy görögországi szakmai kamara alkot, és azt követően kezdhetik meg működésüket, hogy megkapták az e törvény 7. cikke szerinti hatósági engedélyt.

- 44 A Bizottság azt állítja, hogy a képzést nyújtó szervezet összetételére, valamint annak jogi formájára vonatkozó követelmény eltántoríthatja mind azon külföldi képzést nyújtó szervezeteket, amelyek első alkalommal kívánnak letelepedni Görögországban, mind azokat, amelyek másodlagos telephelyet kívánnak ott létrehozni, ily módon e követelmények korlátozzák a letelepedésnek az EUMSZ 49. cikkben és a 2006/123 irányelv 15. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontjában és (3) bekezdésében rögzített szabadságát.
- 45 A Bizottság szerint a 3898/2010. sz. törvényből kitűnik, hogy az e törvény szerinti követelményeket nem teljesítő szervezetek által ajánlott képzések nem jogosítanak az említett törvény 6. cikke szerinti vizsgán való részvételre, így végső soron a közvetítői tevékenység görögországi gyakorlásához előírt akkreditáció megszerzésére.
- 46 Ezenkívül a Bizottság arra hivatkozik, hogy e követelményeket nem igazolja közérdeken alapuló kényszerítő indok, nem alkalmasak az általuk követett cél megvalósításának biztosítására, és túllépik az annak megvalósításához szükséges mértéket. Ráadásul alkalmazásuk hátrányosan megkülönböztető lehet.
- 47 Egyebekben a Bizottság úgy véli, hogy a Görög Köztársaság által a pert megelőző eljárás során felhozott érvekkel ellentétben az EUMSZ 51. cikk szerinti kivétel a jelen ügyben nem alkalmazható. Egyfelől, az ügyvédeknek az érintett vizsga vizsgabizottságában való részvételéről szóló 2005. február 17-i Mauri végzésből (C-250/03, EU:C:2005:96) nem vezethető le, hogy a szóban forgó nemzeti szabály összeegyeztethető-e az uniós joggal, mivel a 3898/2010. sz. törvény 5. cikke a közvetítők képzését végző szervezetek összetételére és jogi formájára vonatkozik. Másfelől a felrótt kötelezettségzegés nem magára a közvetítői szolgáltatásra vonatkozott, hanem a közvetítőképzési szolgáltatásra, amely nem minősül közhatalom gyakorlásának, amelybe beletartozik az igazságszolgáltatás is.
- 48 A szóban forgó korlátozások igazolására alkalmas közérdeken alapuló kényszerítő indok illetően a Bizottság elsőként arra hivatkozik, hogy a közvetítői tevékenység minőségének biztosítására vonatkozó célkitűzés a 2008/52 irányelv 4. cikkén alapulhat. Úgy véli ugyanakkor, hogy ez az ezen irányelv (16) preambulumbekkezdésével együttesen értelmezett 4. cikk egyrészt a képzési szolgáltatások nyújtása minőségének ellenőrzésére irányul olyan mechanizmusok által, mint az etikai szabályok, másrészt ez a 4. cikk nem fogja át a közvetítői képzést nyújtó szervezetek szervezésére vonatkozó olyan szabályokat, mint az elvárt jogi forma, valamint a tulajdonlásra vonatkozó szabályokat.
- 49 Másodszor a Bizottság úgy érvel, hogy noha a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően a közvetítési szolgáltatások igénybevevőinek védelme és a magas színvonalú oktatás biztosításának szükségessége közérdeken alapuló kényszerítő indoknak minősülhet, a Görög Köztársaság továbbra sem bizonyította, hogy a jogi formára és a társaság tulajdonlására vonatkozó követelmények lehetővé teszik e célkitűzések elérését.
- 50 A Bizottság úgy véli mindenesetre, hogy a szóban forgó korlátozások nem aránylanak a követett célkitűzésekhez, mivel egyrészt léteznek kevésbé korlátozó intézkedések is, mint a megfelelő tanulmányi program bevezetése, az oktatókkal és az alkalmazott tananyaggal szembeni feltételek meghatározása, valamint a szakma gyakorlását lehetővé tevő kötelező vizsgákkal kapcsolatos szempontok lefektetése. Másrészt a Bizottság megjegyzi, hogy a Görög Köztársaság már alkalmaz kevésbé korlátozó intézkedéseket a magas szintű oktatás biztosítása érdekében, például azt a követelményt, miszerint a képzést gyakorlott közvetítőknek kell nyújtaniuk, a vizsgákat állami vizsgabizottság előtt kell lebonyolítani, vagy akár azt, hogy a képzési program tartalmát és időtartamát törvénynek kell meghatároznia.

51 A Görög Köztársaság csupán azt jegyzi meg, hogy a 4512/2018. sz. törvény elfogadását követően a jelen kifogás értelmét veszítette.

– A Bíróság álláspontja

52 Előjáróban ki kell emelni, hogy a jelen kereset első kifogása az EUMSZ 49. cikknek és a 2006/123 irányelv 15. cikke (2) bekezdése b) és c) pontjának és (3) bekezdésének megsértésén alapul.

53 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy a 2006/123 irányelv (6) preambulumbekendéséből következik, hogy a letelepedés szabadságát gátló akadályokat nem lehet kizárólag az EUMSZ 49. cikk közvetlen alkalmazására támaszkodva megszüntetni, különösen mivel rendkívül bonyolult lenne e szabadság akadályainak eseti alapon történő vizsgálata (lásd ebben az értelemben: 2015. június 16-i Rina Services és társai ítélet, C-593/13, EU:C:2015:399, 38. pont) és ennek következményeképpen e téren irányelvet kell elfogadni.

54 Ebből az következik, hogy amennyiben a letelepedési szabadság valamilyen korlátozása a 2006/123 irányelv hatálya alá tartozik, nem szükséges azt az EUMSZ 49. cikk szempontjából is megvizsgálni (lásd ebben az értelemben: 2016. február 23-i Bizottság kontra Magyarország ítélet, C-179/14, EU:C:2016:108, 118. pont; 2018. január 30-i X és Visser ítélet, C-360/15 és C-31/16, EU:C:2018:44, 137. pont).

55 Ennélfogva azt kell tehát megvizsgálni, hogy megalapozott-e a 2006/123 irányelv 15. cikke (2) bekezdése b) és c) pontjának és (3) bekezdésének megsértésén alapuló kifogás.

56 E tekintetben a 2006/123 irányelv 15. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy a tagállamoknak meg kell vizsgálniuk, hogy jogrendszerük az e cikk (2) bekezdésében felsorolt követelmények bármelyikét előírja-e, továbbá biztosítaniuk kell, hogy azok összeegyeztethetők legyenek az említett cikk (3) bekezdésében meghatározott feltételekkel.

57 Az említett 15. cikk (3) bekezdésében felsorolt kumulatív feltételek elsősorban az érintett követelmények hátrányos megkülönböztetéstől való mentességére vonatkoznak, vagyis e követelmények sem közvetlenül, sem közvetve nem lehetnek hátrányosan megkülönböztetők az állampolgárság, vagy társaságok esetén a létesítő okirat szerinti székhely helye alapján, másodsorban azok szükségességére, vagyis a követelményeket a közérdeken alapuló kényszerítő indoknak kell alátámasztania, és harmadsorban azok arányosságára, azaz a követelményeknek alkalmasnak kell lenniük a követett célok teljesítésének biztosítására, nem haladhatják meg az adott cél teljesítéséhez szükséges mértéket, és nem válthatók ki más, ugyanazt az eredményt biztosító, kevésbé korlátozó intézkedéssel.

58 A jelen ügyben a Bizottság által megfogalmazott kifogások annak megállapítására irányulnak, hogy ez az intézmény által a keresetében azonosított nemzeti jogi rendelkezések a 2006/123 irányelv 15. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontjában említett típusú követelményeket írják elő, és mivel az említett követelmények nem felelnek meg e 15. cikk (3) bekezdésében előírt feltételeknek, e nemzeti jogi rendelkezések sértik az említett cikk (1)–(3) bekezdését.

59 Elsőként fontos tehát megvizsgálni, hogy a 3898/2010. sz. törvény 5. cikkéből eredő követelmények az említett irányelv 15. cikke (2) bekezdése b) és c) pontjának hatálya alá tartoznak-e, ahogyan azt a Bizottság állítja.

60 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a 2006/123 irányelv (73) preambulumbekendésével együttesen értelmezett 15. cikke (2) bekezdésének b) pontja a követelmények olyan kategóriájára vonatkozik, amelyek a szolgáltatót egy meghatározott jogi formában való működésre kötelezik, amely különösen a jogi személy formában vagy nonprofit szervezetként való működést fedi le.

- 61 Márpedig meg kell állapítani, hogy a közvetítői képzést nyújtó szervezeteknek a 3898/2010. sz. törvény 5. cikke által megkövetelt jogi formájára vonatkozó követelmény, amely szerint a közvetítői képzést nyújtó szervezeteket nonprofit szervezetekként kell létrehozni, kifejezetten a 2006/123 irányelv 15. cikke (2) bekezdése b) pontjának hatálya alá tartozik (lásd ebben az értelemben: 2016. február 23-i Bizottság kontra Magyarország ítélet, C-179/14, EU:C:2016:108, 61. és 62. pont).
- 62 Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy a 2006/123 irányelv (73) preambulumbekkezdésével együttesen értelmezett 15. cikke (2) bekezdésének c) pontja a követelmények egy másik kategóriájára vonatkozik, amely a társaság tulajdonlásával kapcsolatos.
- 63 Márpedig az a 3898/2010. sz. törvény 5. cikke szerinti, a közvetítői képzést nyújtó szervezet összetételére vonatkozó követelmény, amely szerint a közvetítői képzést nyújtó szervezetet legalább egy görögországi ügyvédi kamarának és egy görögországi szakmai kamarának kell alkotnia, a 2006/123 irányelv 15. cikke (2) bekezdése c) pontjának hatálya alá tartozik.
- 64 Másodszor azt kell megvizsgálni, hogy a szóban forgó nemzeti szabályok a 2006/123 irányelv 15. cikkének (3) bekezdésének hatálya alá tartoznak-e.
- 65 E vonatkozásban először is a 2006/123 irányelv 15. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerint az e cikk (2) bekezdésében foglalt követelmények csak azzal a feltétellel egyeztethetők össze ezen irányelv rendelkezéseivel, hogy társaságok esetében sem közvetlenül, sem közvetve nem lehetnek hátrányosan megkülönböztetők az állampolgárság vagy a létesítő okirat szerinti székhely helye alapján.
- 66 A jelen esetben a 3898/2010. sz. törvény 5. cikkéből kitűnik, hogy a közvetítők képzését végző szervezetek jogi formájára, tulajdonlására és összetételére vonatkozó követelmények a Görög Köztársaságban és a más tagállamokban letelepedett, képzést nyújtó szervezetekre egyaránt vonatkoznak. Ennélfogva e követelmények ezen irányelv 15. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében nem megkülönböztető jellegűek.
- 67 Másodszor, a szóban forgó nemzeti szabályok szükségességét illetően, noha a Görög Köztársaság nem hoz fel különös igazolást a 3898/2010. sz. törvény 5. cikkére, a Bíróság előtti tárgyaláson kifejtett érveléséből az tűnik ki, hogy e szabályozás alkalmas arra, hogy a 2006/123 irányelv 15. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében biztosítsa a képzési szolgáltatások magas színvonalát, valamint megkönnyíti a képzést nyújtó szervezeteknek a peremterületeken történő letelepedését.
- 68 Márpedig, még ha az ilyen okok nyomós közérdeken alapuló kényszerítő indoknak minősülhetnek is, attól még a Görög Köztársaság nem hozott fel olyan érvet, amely azt bizonyíthatná, hogy a képzést nyújtó szervezet jogi formájára és tulajdonlására vonatkozó szabályok az ilyen célkitűzések eléréséhez szükséges intézkedéseknek minősülnek.
- 69 Tekintve, hogy a 2006/123 irányelv 15. cikkének (3) bekezdésében előírt három feltétel kumulatív, meg kell állapítani, hogy a szóban forgó nemzeti szabályok második feltételnek való megfeleléséhez vizsgálni kell az e cikk (3) bekezdése szerinti követelményt is.
- 70 A fenti megfontolások összességéből kitűnik, hogy a Görög Köztársaság, mivel a közvetítői képzést nyújtó szervezetek jogi formáját olyan nonprofit szervezetekre korlátozta, amelyeket legalább egy görögországi ügyvédi kamarának és egy görögországi szakmai kamarának kell alkotnia, nem teljesítette a 2006/123 irányelv 15. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontjából és (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

A 2005/36 irányelv 13. és 14. cikkével, 50. cikkének (1) bekezdésével, valamint VII. mellékletével kapcsolatos kifogásról

– A felek érvei

- 71 A Bizottság úgy véli, hogy a 3898/2010. sz. törvény és a módosított 109088. sz. miniszteri rendelet rendelkezései ellentétesek a 2005/36 irányelv 13. és 14. cikkével, 50. cikkének (1) bekezdésével, valamint VII. mellékletével. E rendelkezések a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvével is ellentétesek.
- 72 Ez az intézmény előjáróban emlékeztet a 2005/36 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szereplő „szabályozott szakma” fogalom meghatározására, és úgy érvel, hogy ez az irányelv nem követel meg konkrét oklevelet a közvetítői szakma gyakorlásának megkezdésére és az alkalmazása sem korlátozódik a szabályozott szakma „gyakorlására”. Ezen intézmény szerint ugyan harmonizáció hiányában a tagállamok hatáskörébe tartozik e szakma szabályozása és a szakma gyakorlására vonatkozó feltételek meghatározása, de a nemzeti jogszabályi rendelkezések attól még nem képezhetik igazolatlanul a Szerződések által biztosított alapvető szabadságok akadályát.
- 73 Tekintve, hogy a közvetítői szakma gyakorlásához Görögországban egy különös képzés és a vizsgát sikeresen letevő pályázó akkreditációja is szükséges, a Bizottság álláspontja szerint a közvetítői szakma a 2005/36 irányelv hatálya alá tartozik.
- 74 A Bizottság úgy véli, hogy arra, hogy a Görög Köztársaság elmulasztotta kijelölni ezen irányelv 56. cikke (3) bekezdésének megfelelően azokat a hatóságokat és szervezeteket, amelyek hatáskörrel rendelkeznek az előírt képesítés megszerzését tanúsító okiratok és egyéb dokumentumok, illetve adatok kibocsátására, nem lehet hivatkozni az említett irányelv egyéb rendelkezései be nem tartásának igazolására.
- 75 Először is, a képzést nyújtó szervezet azon igazolását illetően, amelyet a más országból származó közvetítőnek kell ahhoz bemutatnia, hogy Görögországban gyakorolhassa e szakmát, a Bizottság megjegyzi, hogy a módosított 109088. sz. miniszteri rendeletből kitűnik, hogy a külföldi közvetítő oklevelének elismerése iránti kérelemhez Görögországban csatolni kell többek között a képzést nyújtó szervezet által kiállított, az oktatási módszertanról, a résztvevők számáról, a képzők számáról és képesítéséről, a résztvevők vizsgáztatási és értékelési eljárásáról, valamint az ezen eljárás sértetlenségét biztosító szabályokról szóló igazolást. Az ilyen feltételek meghaladják azon szakmai tudás és képesítés mértékének értékeléséhez szükséges mértéket, amellyel a képesítést megszerzőnek rendelkeznie kell. Következésképpen a fenti feltételek ellentétesek a 2005/36 irányelv 13. és 14. cikkével, 50. cikkének (1) bekezdésével, valamint VII. mellékletével.
- 76 E tekintetben a Bizottság úgy érvel, hogy a 2005/36 irányelv 13. cikkéből kitűnik, hogy a fogadó tagállam illetékes hatósága engedélyezi a szabályozott szakma gyakorlásának megkezdését azon kérelmezők számára, akik rendelkeznek képzettségi tanúsítvánnyal vagy előírt képesítés megszerzését tanúsító okirattal, amelyet egy másik tagállam követel meg ahhoz, hogy területén az adott szakma gyakorlását megkezdhessek, illetőleg azt gyakorolhassák. Noha az adott tagállam illetékes hatóságának ki kell adnia ilyen igazolásokat és igazolnia kell a szakmai képesítés bizonyos szintjét, attól még – a Bizottság szerint – a 2005/36 irányelv nem követeli meg, hogy a más tagállamokban kiadott oklevelek azt igazolják, hogy az oktatás és a képzés egyenértékű vagy összehasonlítható azzal, amit a fogadó tagállam előír.
- 77 A Bizottság szerint a 2005/36 irányelv 14. cikke előírja, hogy a fogadó tagállam illetékes hatóságai csak akkor szólíthatják fel a kérelmezőt arra, hogy a szükséges mértékben szolgáltatson adatokat tanulmányairól, hogy meg lehessen érteni az esetleg fennálló, a Görög Köztársaság szabályozása szerint megkövetelt nemzeti képzéshez viszonyított lényeges eltéréseket. Márpedig ezen intézmény szerint a

nemzeti jogszabályok által megkövetelt feltételek nem teszik lehetővé annak vizsgálatát, hogy az érintett által elvégzett képzés a Görögország területén megkövetelt, az előírt képesítés megszerzését tanúsító okirat tárgyát képező tantárgyaktól lényegesen eltérő tantárgyakat foglal-e magában.

- 78 Egyébiránt a 2005/36 irányelv 50. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy amennyiben a fogadó tagállam illetékes hatóságai e cím alapján a kérdéses szabályozott szakma gyakorlásának megkezdésére vonatkozó engedély iránti kérelmet bírálnak el, megkövetelhetik a VII. mellékletben felsorolt dokumentumok és igazolások bemutatását.
- 79 Márpedig a Bizottság arra hivatkozik, hogy az említett VII. melléklet 1. pont b) alpontjának második albekezdéséből kitűnik, hogy a fogadó állam illetékes hatóságai csak akkor szólíthatják fel a kérelmezőt arra, hogy a képzésére vonatkozóan ilyen információkat adjon meg, amennyiben ez szükséges a megkövetelt nemzeti képzéshez képest fennálló esetleges lényeges eltérések megértéséhez. Ebből következően ezen intézmény szerint a görög szabályozás által lefektetett feltételek mind a 2005/36 irányelv 14. cikkének (1) bekezdésével, mind pedig az 50. cikkének (1) bekezdésével és VII. mellékletével ellentétesek.
- 80 Másodszer a Görög Köztársaság által előírt kompenzációs intézkedéseket illetően a Bizottság emlékeztet arra, hogy a módosított 109088. sz. miniszteri rendelet A. szakasza egyetlen cikkének (5) bekezdése előírja, hogy a közvetítői minősítő bizottság szabadon kérheti az érintettől kiegészítő vizsga letételét, többek között amennyiben a képzését Görögországban külföldi illetőségű szervezet nyújtotta.
- 81 A Bizottság, noha elfogadja, hogy a 2005/36 irányelv nem követeli meg az ilyen vizsga vizsgafeltételeinek közzétételét, megjegyzi ugyanakkor, hogy a vizsgaeljárásra vonatkozó nemzeti szabályok hiányában ez utóbbi önkényesnek, sőt, hátrányosan megkülönböztetőnek bizonyulhat. Ebből következően úgy véli, hogy a megkövetelt nemzeti képzéssel szemben fennálló lényeges különbségek előzetes értékelését nélkülöző vizsgaeljárás ellentétes a 2005/36 irányelv 14. cikkében előírt követelményekkel.
- 82 Ezenkívül a Bizottság arra hivatkozik, hogy a nemzeti szabályozás szerint a minősítés egyenértékűsége elfogadásának egyik feltétele, hogy az érdekelt legalább három közvetítői eljárásban közvetítőként, a közvetítő segítőjeként vagy a felek egyikének tanácsadójaként való részvétel során szerzett tapasztalatot tudjon igazolni. Márpedig a Görögországban képzett közvetítőkkel szemben ilyen feltételt nem támasztanak. A Bizottság szerint ez a feltétel hátrányosan megkülönböztető, és ellentétes a 2005/36 irányelv 13. cikkével.
- 83 Azon görög közigazgatási gyakorlatot illetően, hogy a fent hivatkozott feltételt nem alkalmazzák, ha az adott ügy iratanyaga alapján bizonyítani lehet a közvetők képzésének folyamatosságát és a közvetítés rendszeres gyakorlását, a Bizottság megjegyzi, hogy a nemzeti jogszabályoknak az uniós jogi rendelkezésekkel való összeegyeztethetlenségét csak olyan kötelező erejű rendelkezés háríthatja el véglegesen, amelynek jogi ereje megegyezik a módosítandó rendelkezésével, és így a közigazgatás gyakorlata nem elegendő ahhoz, hogy az EUM-Szerződésből eredő kötelezettségek teljesítését megfelelőnek lehessen minősíteni. Ez az intézmény mindenesetre azt állítja, hogy a görög jogszabályok értelmében a tapasztalattal kapcsolatos feltétel alkalmazása mellőzésének lehetősége csak azon érintettekre vonatkozik, akik a közvetítői tevékenység végzésére jogosító okiratot legkésőbb 2012. december 31-ig megszerezték.
- 84 A Görög Köztársaság hangsúlyozza, hogy a módosított 109088. sz. miniszteri rendeletet a 4512/2018. sz. törvény hatálybalépésével hatályát veszítette, és ennél fogva úgy véli, hogy a jelen kifogás értelmét veszítette.

– A Bíróság álláspontja

- 85 Előjáróban, a 2005/36 irányelv hatályának a 2008/52 irányelvtől való elhatárolását illetően – a főtanácsnok indítványának 46. pontjához hasonlóan – rá kell mutatni, hogy ez utóbbi irányelv a jelen esetben nem érintheti a 2005/36 irányelv alkalmazhatóságát. Ugyanis bár a 2008/52 irányelv a polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjaira vonatkozik, nem harmonizálja a közvetítői szakmához való hozzáférés feltételeit.
- 86 Ennek tisztázását követően, azon kérdést illetően, hogy a közvetítői szakma a 2005/36 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében „szabályozott szakmának” minősül-e, emlékeztetni kell arra, hogy a „szabályozott szakma” olyan szakmai tevékenység vagy szakmai tevékenységek csoportja, amely gyakorlásának a megkezdése, gyakorlása vagy gyakorlásának valamelyik módja, közvetlenül vagy közvetve, meghatározott szakmai képesítéssel való rendelkezéshez kötött törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések alapján (2017. szeptember 21-i Malta Dental Technologists Association és Reynaud ítélet, C-125/16, EU:C:2017:707, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 87 A 2005/36 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b), c) és e) pontjából kitűnik, hogy az ezen irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szereplő „meghatározott szakmai képesítés” fogalma kiterjed minden olyan okiratnak megfelelő képesítésre, amelynek célja kifejezetten az azzal rendelkezők adott szakmára való felkészítése (2017. szeptember 21-i Malta Dental Technologists Association és Reynaud ítélet, C-125/16, EU:C:2017:707, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 88 Meg kell állapítani – amint arra a főtanácsnok indítványának 43. pontjában rámutatott –, hogy a közvetítői szakma görögországi szabályozása teljesíti a jelen ítélet 86. és 87. pontjában meghatározott feltételeket, mivel az ahhoz való hozzáférés egy olyan megfelelő képzésen való részvételtől függ, melynek célja szakmai képesítés és egy olyan tanúsítvány megszerzése, amely – többek között a 3898/2010. sz. törvény 6. cikk (1) és (3) bekezdése értelmében – különösen e szakma gyakorlására jogosít.
- 89 A szóban forgó szabályozásnak a 2005/36 irányelv rendelkezéseivel való összeegyeztethetőségét illetően rá kell mutatni, hogy a közvetítők képzéséről szóló tanúsítványok elismerését ezen irányelv 10–14. cikke szabályozza.
- 90 Különösen az említett irányelv 13. cikkének (1) bekezdése írja elő, hogy a fogadó tagállam illetékes hatósága az adott szakma gyakorlásának megkezdését és gyakorlását a tagállam saját állampolgáira alkalmazottakkal azonos feltételekkel engedélyezi a kérelmezőknek, ha azok rendelkeznek olyan, az ezen irányelv 11. cikke szerinti képzettségi tanúsítvánnyal vagy előírt képesítés megszerzését tanúsító okirattal, amelyet egy másik tagállam erre illetékes hatósága bocsátott ki.
- 91 A 2005/36 irányelv 14. cikke előírja, hogy a 13. cikke nem zárja ki azt, hogy a fogadó tagállam alkalmazkodási időszak letöltéséből vagy alkalmassági vizsga letételéből álló „kompenzációs intézkedéseket” írjon elő azon személyekre vonatkozóan, akik szabályozott szakmai tevékenységet szándékoznak megkezdeni és gyakorolni, azonban – ahogy a főtanácsnok indítványának 56. pontjában hangsúlyozta – ugyanez a 14. cikk ezt a lehetőséget az (1) bekezdésben felsorolt helyzetekre korlátozza.
- 92 A 2005/36 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének a) pontjából mindenek előtt az tűnik ki, hogy a tagállamok kompenzációs intézkedéseket írhatnak elő abban az esetben, amikor a kérelmező által elvégzett képzés a fogadó tagállam által megkövetelt, az előírt képesítés megszerzését tanúsító okirat tárgyát képező tantárgyaktól lényegesen eltérő tantárgyakat foglal magában. Ugyanezen cikk (4) bekezdése értelmében továbbá a „lényegesen eltérő tantárgyak” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy e tantárgyak tekintetében az ezekkel kapcsolatos ismeretek, szerzett képességek és készségek a szakma gyakorlásához feltétlenül szükségesek, és azok tekintetében a más országból érkező által végzett képzés

a tartalom vonatkozásában jelentős eltéréseket mutat a fogadó tagállamban megkövetelt képzéstől. Végezetül az említett 14. cikk (5) bekezdése a kompenzációs intézkedések előírásának lehetőségét az arányosság elvének tiszteletben tartásától teszi függővé.

- 93 Ezenkívül a 2005/36 irányelv 50. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy a fogadó tagállam illetékes hatóságai megkövetelhetik azoknak a dokumentumoknak és igazolásoknak a bemutatását, amelyeket ezen irányelv VII. melléklete felsorol. E melléklet 1. pontjának b) és c) alpontja rámutat, hogy az ez utóbbi rendelkezések alapján meghatározott feltételek teljesülése estén kérhető az ezen alpontokban említett tanúsítványok benyújtása.
- 94 A 2005/36 irányelvnek a görög szabályozással való összeegyeztethetőségét e megjegyzések fényében kell vizsgálni.
- 95 Elsőként a képzést nyújtó szervezet azon igazolására vonatkozó további követelményektől függő felsőfokú képesítések elismerési eljárását illetően, amelyet a valamely más országból származó közvetítőnek kell ahhoz bemutatnia, hogy Görögországban gyakorolhassa e szakmát, a módosított 109088. sz. miniszteri rendelet A. szakasza egyetlen cikke (2) bekezdésének c) pontjából kitűnik, hogy a görög szabályozás megköveteli, hogy a képzést nyújtó szervezet által kiállított és a minősítő bizottsághoz benyújtott tanúsítvány tartalmazzon egy sor olyan információt, amelyek között szerepelnek a képzés helyére, valamint a vizsgaeljárásra és a pályázók értékelésére, továbbá az eljárás egységességét biztosító részletes szabályokra vonatkozó információk is.
- 96 Márpedig meg kell állapítani egyfelől, hogy a görög szabályozásban lefektetett feltételek nem szerepelnek a 2005/36 irányelvben, másfelől, ellentétben az ezen irányelv 14. cikkéből, 50. cikkének (1) bekezdéséből és VII. mellékletének 1. pontjából eredő követelményekkel, ahogy arra a főtanácsnok indítványának 60. pontjában rámutatott, azok nem alkalmasak arra, hogy arányosan értékelni lehessen a kérelmezők által végzett képzés tartalmát.
- 97 Másodszor a Görög Köztársaság által azon kérelmezőktől megkövetelt kompenzációs intézkedéseket illetően, akik a külföldön szerzett oklevelek vagy elismert külföldi képzést nyújtó szervezeteknél Görögországban tartott tanfolyamokat követően szerzett oklevelek birtokosait, akik közvetítői akkreditálásukat kérik, rá kell mutatni, hogy a 2005/36 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének a) pontjából kitűnik, hogy a kompenzációs intézkedések előírásához olyan vizsgálat szükséges, amellyel a fogadó tagállam illetékes hatósága megállapítja az esetleges lényeges eltérést a kérelmező által végzett képzés és a nemzeti képzés között.
- 98 A jelen ügyben a módosított 109088. sz. miniszteri rendelet A. szakasza egyetlen cikkének (5) bekezdéséből kitűnik, hogy amennyiben a külföldön szerzett, vagy a Görögországban tartott tanfolyamot követően külföldi szervezet által kiadott minősítés egyenértékűségének elismeréséről van szó, a görög közvetítői minősítő bizottság jogosult elismerni ezt az egyenértékűséget, ha a kérelmező igazolni tud legalább három közvetítői eljárásban közvetítőként, a közvetítő segítőként vagy a felek egyikének tanácsadójaként való részvétel során szerzett tapasztalatot. E bizottság ezenkívül mérlegelési jogköre keretében kiegészítő vizsgára kötelezheti a kérelmezőt, többek között abban az esetben, ha a képzésre Görögországban került sor.
- 99 E tekintetben, meg kell állapítani – ahogy arra a főtanácsnok indítványának 63. pontjában rámutatott –, hogy az ilyen feltételek nem felelnek meg a 2005/36 irányelvben előírt kritériumtípusoknak, és túllépnek az ezen irányelvben a tagállamok illetékes hatóságai számára e területen engedett mérlegelési jogkörön.
- 100 Ugyanis mivel a szóban forgó nemzeti szabályozás nem ír elő annak megállapítására irányuló előzetes értékelést, hogy a kérelmező olyan a képzésen vett-e részt, amely a fogadó tagállam által megkövetelt, az előírt képesítés megszerzését tanúsító okirat tárgyát képező tantárgyaktól lényegesen eltérő

tantárgyakat foglal magában, ez az előzetes értékelés a 2005/36 irányelv 14. cikkének értelmében szükséges ahhoz, hogy a minősítő bizottság kompenzációs intézkedéseket követeljen meg, nem lehet azt állítani, hogy ez a nemzeti szabályozás összeegyeztethető lenne a 2005/36 irányelvvvel.

- 101 Egyébiránt meg kell állapítani, hogy a módosított 109088. sz. miniszteri rendelet A. szakasza egyetlen cikkének (5) bekezdése is ellentétes a 2005/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében előírt kötelezettségekkel, mivel külföldi illetőségű, képzést nyújtó szervezetek általi minősítés megszerzését követően közvetítőként való akkreditációjukat kérelmező személyektől elvárják, hogy legalább három közvetítői eljárásban való részvétel igazoljanak, míg azon személyek esetén, akik valamely nemzeti oktatási intézménytől szereztek minősítést, ilyen minősítési feltétel nem alkalmazandó.
- 102 E megfontolásokat nem vonhatják kétségbe azok az érvek, amely szerint a közigazgatási gyakorlatban mellőzhető az ilyen feltétel alkalmazása, mivel nem vitatott, hogy még ha valamely tagállam hatóságai a gyakorlatban nem is alkalmaznak egy, a közösségi joggal ellentétes nemzeti intézkedést, a jogbiztonság megköveteli, hogy e rendelkezést módosítsák (lásd ebben az értelemben: 2007. július 5-i Bizottság kontra Belgium ítélet, C-522/04, EU:C:2007:405, 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 103 A fenti megfontolásokból kitűnik, hogy a Görög Köztársaság, mivel az egyetemi képesítések elismerésének eljárását a nemzeti képzéshez képest esetlegesen fennálló lényeges különbségek előzetes értékelése nélkül a megkövetelt bizonyítványok tartalmára vonatkozó további követelményekhez, valamint kompenzációs intézkedésekhez kötötte, nem teljesítette a 2005/36 irányelv 13. és 14. cikkéből, 50. cikkének (1) bekezdéséből, valamint VII. mellékletéből eredő kötelezettségeit.
- 104 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy
- a Görög Köztársaság, mivel a közvetítői képzést nyújtó szervezetek jogi formáját az olyan nonprofit szervezetekre korlátozta, amelyeket legalább egy görögországi ügyvédi kamarának és egy görögországi szakmai kamarának kell alkotnia, nem teljesítette a 2006/123 irányelv 15. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontjából és (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit;
  - a Görög Köztársaság, mivel az egyetemi oklevelek elismerésének eljárását a nemzeti képzéshez képest esetlegesen fennálló lényeges különbségek előzetes értékelése nélkül az elvárt bizonyítványok tartalmára vonatkozó további követelményekhez, valamint kompenzációs intézkedésekhez kötötte, és hatályban tartott olyan hátrányosan megkülönböztető rendelkezéseket, amelyek arra kötelezik a külföldön szerzett minősítések vagy elismert külföldi illetőségű, képzést nyújtó szervezeteknél Görögországban tartott tanfolyamokat követően szerzett oklevelek birtokosait, akik közvetítői akkreditálásukat kérik, hogy rendelkezzenek legalább három közvetítői eljárásban való részvétel során szerzett tapasztalattal, nem teljesítette a 2005/36 irányelv 13. és 14. cikkéből, 50. cikkének (1) bekezdéséből, valamint VII. mellékletéből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

- 105 A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Görög Köztársaságot, mivel az általa felhozott jogalapok többsége tekintetében pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) – A Görög Köztársaság, mivel a közvetítői képzést nyújtó szervezetek jogi formáját az olyan nonprofit szervezetekre korlátozta, amelyeket legalább egy görögországi ügyvédi kamarának és egy görögországi szakmai kamarának kell alkotnia, nem teljesítette a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontjából és (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit;
  - a Görög Köztársaság, mivel az egyetemi oklevelek elismerésének eljárását a nemzeti képzéshez képest esetlegesen fennálló lényeges különbségek előzetes értékelése nélkül az elvárt bizonyítványok tartalmára vonatkozó további követelményekhez, valamint kompenzációs intézkedésekhez kötötte, és hatályban tartott olyan hátrányosan megkülönböztető rendelkezéseket, amelyek arra kötelezik a külföldön szerzett minősítések vagy elismert külföldi illetőségű, képzést nyújtó szervezeteknél Görögországban tartott tanfolyamokat követően szerzett oklevelek birtokosait, akik közvetítői akkreditálásukat kérik, hogy rendelkezzenek legalább három közvetítői eljárásban való részvétel során szerzett tapasztalattal, nem teljesítette a 2013. november 20-i 2013/55/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szakmai képesítések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. és 14. cikkéből, 50. cikkének (1) bekezdéséből, valamint VII. mellékletéből eredő kötelezettségeit.
- 2) A Bíróság a Görög Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások